

AB SVAFO

Box 90
611 23 Nyköping

Beslut

Vårt datum: 2017-04-20
Er referens: SV-15-82
Diarienum: SSM2015-5825
Dokumentnr: SSM2015-5825-14
Handläggare: Lennart Frise
Telefon: +46 8 799 4155

Föreläggande gällande helhetsbedömning av AB Svafos anläggningar och verksamhet i Studsvik

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) förelägger AB Svafö (Svafö), 556446-3411, att för behandlingsanläggningen för medelaktivt avfall (HM), mellanlagret för låg- och medelaktivt avfall (AM), tank- och siloanläggningen (TS), uranförrådet (UF), avfallsskjulen (AS), aktiva tråget (AT), upplagsplatsen för fast aktivt avfall (UA) och hallen för aktivt avfall (AU) samt kärntekniska verksamheter i Studsvik utföra följande.

1. Helhetsbedömning

Svafö ska senast den 15 december 2025 komma in med en helhetsbedömning av anläggningarnas och verksamheternas säkerhet och strålskydd.

2. Plan för helhetsbedömningen

Svafö ska senast den 15 december 2023 anmäla en plan för helhetsbedömningen till SSM.

Av planen ska framgå

- en beskrivning av omfattningen av och tidsperioden för helhetsbedömningen,
- en tidplan för ingående aktiviteter,
- hur helhetsbedömningen är tänkt att genomföras,
- strukturen på redovisningen och innehållet i redovisningens olika delar,
- den granskning och kvalitetssäkring som kommer att göras, och
- övriga aspekter som har betydelse för planering och genomförande av helhetsbedömningen.

3. Genomförande av åtgärder

Svafö ska genomföra de åtgärder som framgår av bilaga 3 till huvudrapporten till helhetsbedömningen samt de åtgärder som anges i kompletteringen av helhetsbedömningen och som enligt Svafö har lagts in eller kommer att läggas in i det säkerhetsprogram som ska finnas enligt 2 kap. 10 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2008:1) om säkerhet i kärntekniska anläggningar. I de fall Svafö bedömer att en åtgärd inte längre är relevant från strålskydds- eller säkerhetssynpunkt ska detta tydligt motiveras och dokumenteras. Svafö ska därvid värdera om det finns andra åtgärder som är nödvändiga att vidta för att uppnå samma syfte som den ursprungliga åtgärden avsåg, samt tydligt motivera och dokumentera detta.

4. Redovisa plan för hantering av brister

Svafo ska senast den 30 november 2017 redovisa en plan för att hantera brister som SSM har identifierat i granskningen och som framgår av bilaga 1 till detta beslut, av vilken det framgår hur och när bristerna ska omhändertas.

5. Genomföra och redovisa genomförda åtgärder avseende fysiskt skydd

Svafo ska senast den 30 november 2017 genomföra och redovisa genomförda åtgärder för de brister avseende fysiskt skydd som SSM har identifierat i granskningen och som framgår av bilaga 2 till detta beslut.

Ärendet

SSM beslutade [1] den 3 april 2014 att Svafo senast den 20 december 2015 skulle inkomma till SSM med en helhetsbedömning av säkerheten och strålskyddet för anläggningarna HM, AM, TS, UF, AS, AT, UA och AU. Samtidigt beslutades [2] om dispens från kravet att göra en helhetsbedömning av säkerheten och strålskyddet för R2-anläggningen (R2/R2-0), Indunstaren för aktivt avfall (ID) och Aktiva centrallaboratoriet (ACL).

Svafo har under 2014–2015 genomfört en återkommande helhetsbedömning som omfattar perioden fram till 2025, vilken inkom till SSM den 18 december 2015 [3], [4].

Efter SSM:s inledande granskning inkom Svafo med kompletterande redovisning [5], [6].

Svafos redovisning av den återkommande helhetsbedömningen består av

1. Huvudrapport [7],
2. Område 1 Konstruktion och utförande av anläggningen (inklusive ändringar) [8],
3. Område 2 Ledning, styrning och organisation av den kärntekniska verksamheten [9],
4. Område 3 Kompetens och bemanning för den kärntekniska verksamheten [10],
5. Område 4 Driftverksamheten, inklusive hanteringen av brister i barriärer och djupförsvar [11],
6. Område 6 Beredskapen för haverier [12],
7. Område 7 Underhåll, material- och kontrollfrågor med särskilt beaktande av degradering p.g.a. åldring [13],
8. Område 8 Primär och fristående säkerhetsgranskning [14],
9. Område 9 Utredning av händelser, erfarenhetsåterföring samt extern rapportering [15],
10. Område 10 Fysiskt skydd [16],
11. Område 11 Säkerhetsanalyser och säkerhetsredovisning [17],
12. Område 12 Säkerhetsprogram [18],
13. Område 13 Hantering och förvaring av anläggningsdokumentation [19],
14. Område 14 Hantering av kärnämne och kärnavfall [20],
15. Område 15 Kärnämneskontroll, exportkontroll och transportsäkerhet [21],
16. Område 16 Strålskydd inom anläggningen [22],
17. Område 17 Utsläpp av radioaktiva ämnen till miljön, omgivningskontroll och friklassning av material [23],
18. Komplettering till ÅHB, [5] och
19. Bilaga 1 – de samlade åtgärderna från kompletteringsrapporten [6].

SSM:s granskning finns dokumenterad i en sammanfattande rapport [24] med underlagsrapporter [25] för de olika områdena.

Skälen för beslutet

Detta föreläggande är beslutat med stöd av 18 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) samt de bestämmelser som framgår under respektive rubrik nedan.

Enligt 18 § första stycket kärntekniklagen får tillsynsmyndigheten besluta om de åtgärder som behövs samt meddela tillståndshavaren de förelägganden som behövs i enskilda fall för att kärntekniklagen eller föreskrifter eller villkor som har meddelas med stöd av denna ska följas.

SSM:s samlade bedömning i granskningen [24] är att Svafo uppfyller kraven på återkommande helhetsbedömning i 10 a § kärntekniklagen och att Svafo har förutsättningar att driva anläggningarna HM, AM, TS, UF, AS, AT, UA och AU samt bedriva den kärntekniska verksamheten med optimerat strålskydd och på ett säkert sätt tills nästa helhetsbedömning, om Svafo omhändertar identifierade brister och genomför åtgärder enligt åtgärdsplaner.

Om ny helhetsbedömning inklusive plan för denna

Utöver 18 § kärntekniklagen beslutas denna punkt med stöd av 10 a och 10 b §§ samma lag, 20 b § förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet samt 4 kap. 4 § SSMFS 2008:1.

Enligt 10 a § kärntekniklagen ska den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnteknisk anläggning minst vart tionde år göra en helhetsbedömning av anläggningens säkerhet och strålskydd.

Enligt 10 b § kärntekniklagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela ytterligare föreskrifter om innehållet i en bedömning och att en bedömning av säkerhetsskäl ska göras oftare än vart tionde år.

Enligt 4 kap. 4 § SSMFS 2008:1 bestämmer SSM för varje anläggning den närmare tidpunkten för redovisning av helhetsbedömningen.

Syftet med att redovisa en plan för arbetet med helhetsbedömningen är att Svafo ska lämna en beskrivning av hur arbetet planeras så att Svafo och SSM är överens om omfattning och inriktning av den planerade helhetsbedömningen. På detta sätt kan missförstånd undvikas och en överenskommelse nå vad gäller djup, omfattning och avgränsningar. Utifrån planen kan SSM i ett tidigt skede bedöma om det finns förutsättningar för att genomföra en tillfredställande helhetsbedömning.

Om genomförande av åtgärder

SSM:s bedömning av Svafo:s helhetsbedömning förutsätter att de åtgärder som Svafo har presenterat i åtgärdsplanen [6], [7] också kommer att genomföras och det är därför väsentligt att åtgärderna slutförs enligt denna plan. I de fall förändrande förutsättningar medför att en åtgärd inte längre är motiverad eller möjlig att genomföra från strålskydds- eller säkerhetssynpunkt, är det av vikt att Svafo tydligt motiverar och dokumenterar skälen till denna bedömning samt värderar om det finns andra åtgärder som kan vidtas för att uppnå det syfte som den ursprungliga åtgärden avsåg.

Om plan för hantering av brister

I bilaga 1 till detta beslut framgår de brister som SSM har identifierat i [24], [25] och som inte hanteras i något annat ärende hos SSM. Svafo ska värdera bristerna och beskriva när och hur dessa brister ska omhändertas samt se till att relevanta åtgärder genomförs. Att omhändertata bristerna inkluderar att, i de fall bristerna avser redovisningen av helhetsbedömningen, värdera om det även kan vara en faktisk brist i anläggningen eller i verksamheten.

Om genomförande och redovisande av åtgärder

I bilaga 2 till detta beslut framgår de brister som SSM har identifierat i [24], [25] som avser området fysiskt skydd. Svafo ska värdera bristerna, se till att relevanta åtgärder genomförs samt redovisa genomförda åtgärder. Skälen till behov av åtgärder är att Svafos helhetsbedömning

- inte på ett övertygande sätt har värderat det fysiska skyddet samt att motiveringar till påståenden om uppfyllelse av krav inte är väl underbyggda i vissa delar,
- redogör för ett antal omständigheter som medför att det finns skäl att ifrågasätta om Svafo uppfyller krav inom området, och
- identifierar åtgärder som följer av analyserna och att dessa är dokumenterade men åtgärder är inte tidsatta, samt att deras betydelse för säkerheten och strålskyddet inte är prioriterade.

Hur beslutet överklagas

I bilaga 3 beskrivs hur detta beslut kan överklagas.

Bifogat finns ett delgivningskvitto som snarast ska skrivas under och skickas till SSM.

I detta ärende har generaldirektören Mats Persson beslutat. Utredaren Lennart Frise har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Johan Anderberg, enhetschefen Ove Nilsson, chefsjuristen Ulf Yngvesson och miljörättsexperten Tomas Löfgren deltagit.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Mats Persson

Lennart Frise

Bilagor

1. Brister identifierade av SSM
2. Behov av ytterligare redovisning om fysiskt skydd
3. Hur ett beslut överklagas

För kännedom

1. Studsvik Nuclear AB
2. Cyclife Sweden AB

Referenser

- [1] Tidpunkt för återkommande helhetsbedömning av SVAFO:s kärntekniska anläggningar (SSM2013-6045-3), SSM, 2014.
- [2] Dispens från kravet på återkommande helhetsbedömning (SSM2013-6045-2), SSM, 2014.
- [3] SVAFO, Redovisning av återkommande helhetsbedömning 10 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, SV-15-82, Svafo, 2015.
- [4] Förtydligande avseende ÅHB, SV-16-05, Svafo, 2016.
- [5] Komplettering till ÅHB (SSM2015-5825-12), Svafo, 2016.
- [6] SV: Komplettering till ÅHB; Bilaga1 - de samlade åtgärderna från kompletteringsrapporten (SSM2015-5825-13), Svafo, 2016.
- [7] SVAFO ÅHB 2015 – Huvudrapport, SVAFO-15-86, Svafo, 2015.
- [8] SVAFO ÅHB 2015 - Område 1: Konstruktion och utförande av anläggningen (inklusive ändringar), SVAFO-15-72 (SSM2015-5825-1), Svafo, 2015.
- [9] SVAFO ÅHB 2015 - Område 2 Ledning, styrning och organisation av den kärntekniska verksamheten, SVAFO-15-73, Svafo, 2015.
- [10] SVAFO ÅHB 2015 - Område 3 Kompetens och bemanning för den kärntekniska verksamheten, SVAFO-15-74, Svafo, 2015.
- [11] SVAFO ÅHB 2015 - Område 4 Driftverksamheten, inklusive hanteringen av brister i barriärer och djupförsvar, SVAFO-15-81, Svafo, 2015.
- [12] SVAFO ÅHB 2015 – Område 6 Beredskapen för haverier, SVAFO-15-75, Svafo, 2015.
- [13] SVAFO ÅHB 2015 - Område 7 Underhåll, material- och kontrollfrågor med särskilt beaktande av degradering p.g.a. åldring, SVAFO-15-76, Svafo, 2015.
- [14] SVAFO ÅHB 2015 - Område 8 Primär och fristående säkerhetsgranskning, SVAFO-15-83, Svafo, 2015.
- [15] SVAFO ÅHB 2015 - Område 9 Utredning av händelser, erfarenhetsåterföring samt extern rapportering, SVAFO-15-77, Svafo, 2015.
- [16] SVAFO ÅHB 2015 - Område 10 Fysiskt skydd, SVAFO-15-88, Svafo, 2015.
- [17] SVAFO ÅHB 2015 - Område 11 Säkerhetsanalyser och säkerhetsredovisning, SVAFO-15-78, Svafo, 2015.
- [18] SVAFO ÅHB 2015 - Område 12 Säkerhetsprogram, SVAFO-15-84, Svafo, 2015.
- [19] SVAFO ÅHB 2015 - Område 13 Hantering och förvaring av anläggningsdokumentation, SVAFO-15-79, Svafo, 2015.
- [20] SVAFO ÅHB 2015 - Område 14 Hantering av kärnämne och kärnavfall, SVAFO-15-80, Svafo, 2015.
- [21] SVAFO ÅHB 2015 - Område 15 Kärnämneskontroll, exportkontroll och transportsäkerhet, SVAFO-15-82, Svafo, 2015.
- [22] SVAFO ÅHB 2015 - Område 16 Strålskydd inom anläggningen, SVAFO-15-87, Svafo, 2015.
- [23] SVAFO ÅHB 2015 - Område 17 Utsläpp av radioaktiva ämnen till miljön, omgivningskontroll och friklassning av material, SVAFO-15-85, Svafo, 2015.
- [24] Granskning av återkommande helhetsbedömning för AB Svafo – Huvudrapport (SSM2015-5825-7), SSM, 2017.
- [25] Granskning av helhetsbedömning: Områdesrapporter (SSM2015-5825-6), SSM, 2017.

Bilaga 1. Brister identifierade av SSM

Nr	Område	Krav	Brist
1	1	2 kap. 9 § p6 SSMFS 2008:1	Utbildning för kännedom om konstruktionerna avseende strukturer, system och komponenter vid AM, AT och HM sker inte i tillräcklig omfattning och utvärderas inte kontinuerligt.
2	4	2 kap. 9 § p6 SSMFS 2008:1	Svafo har inte tillräckligt redovisat att utbildningar för kännedom om konstruktioner väsentliga vid rutinmässig drift vid AM, AT och HM sker i tillräcklig omfattning och utvärderas kontinuerligt.
3	5	2 kap. 8 § SSMFS 2008:1	Hur ledningssystemet är utformat på en tillräcklig detaljnivå för att tillgodose kravuppfyllelse avseende kriticitetssäkerhetsrelaterad verksamhet är inte tillräckligt redovisat.
4	5	2 kap. 8 § SSMFS 2008:1	Hur Svafos process för kompetenssäkring avseende kriticitetssäkerhetsrelaterad verksamhet är adekvat i syfte att uppnå kravuppfyllelse är inte tillräckligt redovisat.
5	6	5 kap. 1-2 §§ SSMFS 2014:2	Svafos beredskapsorganisations ledningsfunktion, krisgruppen, verkar inte från en ledningscentral, med tillhörande krav på ledningscentral. Krisgruppen ges då inte de förutsättningar som skulle kunna komma att behövas för att leda och styra beredskapsorganisationen på ett säkert sätt.
6	8	4 kap 3 § SSMFS 2008:1	Svafo har inte tillräckligt tydligt redovisat behov av frekventa genomgångar av förväntningarna på FSG avseende tillvägagångssätten för att uppnå kravuppfyllelse, i samband med den föreslagna översynen av behovet av genomgång av ledningssystemet med SKB.
7	8	4 kap 3 § SSMFS 2008:1	Svafo har inte säkerställt att företagets egenkontroll förbättras avseende kännedom om gällande krav för anmälningar av tekniska och organisatoriska ändringar avseende den kärntekniska anläggningen och verksamheten.
8	14	2 kap. 9 § 2 SSMFS 2008:1	Redovisning ej tydlig i fråga om ansvar, befogenheter även omfattar samarbete mellan övriga företag inom Studsviksområdet.

Nr	Område	Krav	Brist
9	14	2 kap. 9 § 3 SSMFS 2008:1	Det är inte tydligt att Svafö säkerställer tillräckliga resurser för hantering av kärnämne och kärnavfall.
10	14	6 kap. 11 § SSMFS 2008:1	Svafö har inte redovisat om och hur acceptanskriterier ger förutsättningar för efterföljande steg i omhändertagandet av kärnavfall.
11	15a	Ansvarsbestämmelser enligt Euratomfördraget artikel 81 andra och tredje stycket, artikel 83 samt § 22, 25, 25a, 27, 27b §§ kärntekniklagen.	Svafö har inte redovisat hur det juridiska ansvaret enligt Euratomfördraget och kärntekniklagen för de olika företagen inom Studsvikområdet hanteras för brott mot kraven i EU-förordning 302/2005 (inkl. de särskilda kontrollbestämmelserna), kärntekniklagen och SSMFS 2008:3.
12	16	13 § kärntekniklagen	Svafö redovisar inte hur stor andel inhyrd strålskyddspersonal som finns i organisationen eller hur Svafö samarbetar med entreprenörer gällande kompetens och utbildning av personalen.
13	16	5 § SSMFS 2008:26	Svafö har inte tydligt uttryckt mål som beaktar det långsiktiga strålskyddet.
14	17	13 § första stycket andra punkten kärntekniklagen	Det framgår inte vilka resurser som står till förfogande inom området och hur behovet av resurser och kompetens inom området kan komma att förändras.
15	17	13 § första stycket andra punkten kärntekniklagen	Det saknas en tydlig motivering till att Svafö gör bedömningen att ansvar för utsläppsanalys och omgivningskontroll är tydligt och att kompetens och resurser är säkerställda för området.
16	17	2 kap. 8 § SSMFS 2008:1	Det saknas en tydlig motivering till att Svafö gör bedömningen att kraven på ledning och styrning är uppfyllda för området.
17	17	5 § första stycket SSMFS 2008:23	Svafö redogör inte för dos till allmänheten eller refererar till exempelvis en årsrapport gällande utsläpp.
18	17	21 § SSMFS 2008:23	Det framgår inte om Svafö själva har beredskap för att genomföra separat omgivningskontroll i händelse av ökade utsläpp om SSM så begär eller om detta ingår i avtalet med SNAB.
19	17	Bilaga 1 SSMFS 2008:38	Det framgår inte hur arkiveringen av utsläppsprover hanteras.

Bilaga 2. Behov av ytterligare redovisning om fysiskt skydd

Nr.	Krav	Brist
1	9 och 11 §§ SSMFS 2008:12	Redovisningen av nulägeanalys för informationssäkerhet inklusive IT-säkerhet saknar information t.ex. om och värdering av <ul style="list-style-type: none">hur skyddsvärd information skyddas mot otillåten förändring och obehörig åtkomst,om användandet av skyddsvärd information är spårbar och följs upp regelbundet,tilldelning, hantering och återkallande av behörigheter till och i tekniska system eller utrustningar som hanterar skyddsvärd information inkl. dokumenterade rutiner för detta,hur utvecklingen inom såväl attack- som skyddsmetodik tillvaratas inom informations- och IT-säkerhet,värdering av anläggningarna och verksamheten mot vilka åtgärder som genomförts på liknande anläggningar i omvärlden,resultat av revisioner, eventuella penetrationstest och intrångsövningar samt analys och uppföljning av IT-relaterade händelser.
2	9 och 11 §§ SSMFS 2008:12	Redovisningen av framtidsanalys för informationssäkerhet inklusive IT-säkerhet saknar information t.ex. om och värdering av <ul style="list-style-type: none">förväntade förändringar i nationell och internationell kravbild,omvärldsbevakning med avseende på informationssäkerhet,åtgärder som behöver vidtas för att anläggningen fortsatt ska kunna drivas med nuvarande informationssäkerhet,åtgärder som kan vidtas som inte är orimliga att vidta för att tillämpa standarder eller normer, bästa möjliga teknik och ny vetenskap, samt nya erfarenheter och ny god praxis som leder till högre informationssäkerhet under kommande tidsperiod.
3	2 kap. 11 § SSMFS 2008:1	En konkret utbildnings- och övningsplan saknas i dagsläget samt att redovisningen saknar en tillräcklig nulägeanalys för utbildnings- och övningsplan.

Nr.	Krav	Brist
4	2 kap. 11 § SSMFS 2008:1	Erfarenhetsåterföring från övningar genomförs ej i dagsläget samt att redovisningen saknar en tillräcklig nulägeanalys för genomförande och utvärderingar av övningar.
5	2 kap. 11 § SSMFS 2008:1	Redovisningen saknar beskrivning av hur plan fysiskt skydd ska hållas aktuell.
6	2 kap. 11 § SSMFS 2008:1	Redovisningen saknar prioritering och godtagbar tidsplan för åtgärdsförslag med avseende på nytillkommet scenario.
7	4 § bilaga 2 p. 3.3 SSMFS 2008:12	Redovisningen saknar beskrivning av strategi och teknikval samt plan för upprätthållande av bevakningsteknisk utrustning.
8	4 § bilaga 2 p. 3.9 SSMFS 2008:12	Redovisningen saknar prioritering och godtagbar tidsplan för åtgärdsförslag med avseende på utbildning för besöksmottagare.
9	2 kap. 11 § SSMFS 2008:1	Redovisningen saknar prioritering och godtagbar tidsplan för åtgärdsförslag med avseende på utbildnings- och övningsplan.
10	2 kap. 11 § SSMFS 2008:1	Redovisningen saknar prioritering och godtagbar tidsplan för åtgärdsförslag med avseende på genomförande och utvärdering av övningar.